

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” CONSTANȚA
IOSUD - ȘCOALĂ DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

VIAȚA POLITICĂ IALOMIȚEANĂ ÎNTRE ANII
(1918-1937) DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚII
ORGANIZAȚIILOR PARTIDELOR
POLITICE ȘI A ALEGERILOR PARLAMENTARE

(REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT)

Conducător științific,
Prof. Univ. Dr. Valentin CIORBEA

Doctorand,
Valentin GHEORGHE

Constanța – 2013

Cuprins

Introducere.....	p. 5
Capitolul I. Considerații privind viața politică în România interbelică	
(1918-1937).....	p. 19
<i>I.1.Evoluția principalelor partide politice.....</i>	p. 20
I.1.1. Activitatea grupărilor politice rezultate în urma unor sciziuni.....	p. 32
I.1.2. Organizațiile politice ale stângii și dreptei.....	p. 37
<i>I.2. Alegerile parlamentare în perioada interbelică.....</i>	p. 44
Capitolul II. Evoluția organizațiilor partidelor politice în județul Ialomița	
în perioada interbelică.....	p. 63
<i>II.1. Începuturile vieții politice în Ialomița(sfârșitul secolului al XIX lea</i>	
<i>- 1914).....</i>	p. 63
II.1.1. Din activitatea Partidul Național Liberal.....	p. 63
II.1.2. Partidul Conservator.....	p. 67
II.1.3. Partidul Conservator Democrat.....	p. 69
<i>II.2. Organizațiile locale ale partidelor politice democratice(1918-1937).....</i>	p. 71
II.2.1. Partidul Național Liberal în Ialomița.....	p. 71
II.2.2. Organizațiile Partidelor Conservatoare în primii ani interbelici.....	p. 89
II.2.3. Liga/Partidul Poporului.....	p. 94
II.2.4. Înființarea și activitatea Partidul Țărănesc.....	p. 102
II.2.5. Evoluția Partidul Național Român.....	p. 121
II.2.6. Activitatea organizației județene a Partidul Național Țărănesc.....	p. 130
II.2.7. Întemeierea și evoluția Partidul Țărănesc Dr. Nicolae Lupu.....	p. 144
II.2.8. Partidul Național Liberal – Gheorghe Brătianu.....	p. 154
II.2.9. Din activitatea Partidul Național Agrar.....	p. 168
II.2.10. Aspecte ale evoluției Partidul Țărănesc Radical în județul Ialomița.....	p. 176
<i>II.3. Stânga și extrema stânga în județul Ialomița.....</i>	p. 186
<i>II.4. Activitatea organizațiilor locale ale extremismului de dreapta.....</i>	p. 192
II.4.1. Manifestații ale Ligi Apărării Național Creștine.....	p. 193
II.4.2. Mișcarea Legionară în județul Ialomița.....	p. 197
II.4.3. Evoluția Partidul Național Creștin în județ.....	p. 214

Capitolul III. Campanii electorale și alegeri parlamentare în județul Ialomița (1919 – 1937).....	p. 220
<i>III.1. Scurtă privire asupra prevederilor legislației electorale românești din perioada interbelică.....</i>	p. 220
<i>III.2. Primele alegeri generale(1919-1922).....</i>	p. 226
III.2.1. Alegerile parlamentare din noiembrie 1919.....	p. 226
III.2.2. Alegerile parlamentare din mai 1920.....	p. 237
III.2.3. Alegerile parlamentare din martie 1922.....	p. 248
<i>III.3. Alegerile parlamentare organizate în perioada 1926-1937.....</i>	p. 261
III.3.1. Alegerile parlamentare din mai 1926.....	p. 261
III.3.2. Alegerile parlamentare din iulie 1927.....	p. 273
III.3.3. Alegerile parlamentare din decembrie 1928.....	p. 280
III.3.4. Alegerile parlamentare din iunie 1931.....	p. 289
III.3.5. Alegerile parlamentare din iulie 1932.....	p. 296
III.3.6. Alegerile parlamentare din decembrie 1933.....	p. 305
III.3.7. Alegerile parlamentare din decembrie 1937.....	p. 313
Concluzii.....	p. 328
Bibliografie.....	p. 333
Anexe.....	p. 342

Cuvinte cheie: viață politică, partid politic, organizație județeană, campanie electorală, alegeri parlamentare.

Ialomița, în perioada interbelică, din punct de vedere administrativ, cuprindea mare parte din actualele județe Ialomița și Călărași. Reședința județului era orașul Călărași, celelalte centre urbane fiind Urziceni, Slobozia și Fetești, localitate ce a devenit comună urbană în anul 1934. Din punct de vedere al organizării administrativ-teritoriale, Ialomița era împărțit în 7 plăși: Călărași, Lehliu, Urziceni, Slobozia și Țândărei, Căzănești și Fetești. La jumătatea perioadei interbelice populația județului era în număr de 293.352, majoritatea fiind reprezentată de români.

*

Anii 1918-1937 reprezintă o etapă importantă în evoluția României contemporane datorită transformărilor care s-au produs după Primul Război Mondial. Înfăptuirea unității naționale depline a creat un nou cadru al dezvoltării sociale, economice, politice, culturale etc., pentru România. Suprafața statului s-a mărit considerabil, de la 138 000 km² înainte de război, la 295 049 km² în anul 1918, iar populația a crescut de la 7,9 milioane locuitori în 1915 la 14,7 milioane locuitori în anul 1919¹. Creșterea demografică și teritorială a contribuit și la sporirea capacităților economice și industriale ale țării.

În anul 1918 au survenit schimbări semnificative și în viața politică a României, prin introducerea votului universal. Pe lângă partidele existente în Vechiul Regat, Partidul Național Liberal și Partidele Conservatoare, în peisajul politic interbelic românesc au apărut partide noi: Liga Poporului (din 1920 sub denumirea de Partidul Poporului), Partidul Țărănesc, Partidul Social-Democrat, Partidul Comunist din România, Liga Apărării Național Creștine, Mișcarea Legionară și altele. Provinciile care s-au unit cu România au luat parte activ la viața politică prin reprezentanți : Partidul Național Român din Transilvania; Partidul Țărănesc din Basarabia și Partidul Democrat al Unirii din Bucovina.

Introducerea sufragiului universal a determinat implicarea activă a cetățenilor în viața politică. Creșterea considerabilă a numărului cetățenilor cu drept de vot a dus la schimbarea echilibrului între forțele politice. Efectul imediat al acordării de drepturi politice cetățenilor a fost dispariția Partidelor Conservatoare din viața politică a țării.

¹ *** *Istoria Românilor. România întregită. Vol. VIII (1918 - 1940)*. Coord. Ioan Scurtu. București, Editura Enciclopedică, 2003, p. 31.

În lucrarea de față ne propunem să prezentăm în detaliu evoluția vieții politice din județul Ialomița, în perioada interbelică(1918-1937), cum reiese din studiul unui bogat material bibliografic, a presei locale și naționale a vremii din colecțiile Bibliotecii Academiei Române, Bibliotecii Naționale a României, Bibliotecii Central Universitare din București, dar mai ales prin descoperirea și punerea în valoare a izvoarelor inedite din Arhivele Naționale Istorice Centrale(ANIC), Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității(CNSAS), Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Ialomița(SJAN Ialomița) și Biroul Județean al Arhivelor Naționale Călărași(BJAN Călărași).

Cercetarea surselor prezentate mai sus a scos la suprafață informații noi despre activitatea organizațiilor politice care au activat în județul Ialomița, în perioada interbelică. În ordinea importanței și a ineditului, cele mai însemnate dovezi ale unei activități politice intense, în arealul geografic de care ne ocupăm, le-am depistat în fondurile arhivistice existente în depozitele CNSAS. Dosarele studiate, conțin scrisori originale ale fruntașilor locali țărâniști, și mai apoi național țărâniști, către Ion Mihalache, privitoare la diverse aspecte organizatorice și electorale. Mai sunt prezentate procese verbale de constituire a unor comitete comunale, sau ale unor Organizații Județene, cazul Partidului Țărănesc Dr. Nicolae Lupu. Actul de reorganizare al acestei formațiuni, în Ialomița, conține numele tuturor liderilor locali, dar și ocupațiile acestora, lucru care ne-a permis să prezentăm unele opinii în legătură cu structura profesională a membrilor.

De asemenea, tot în această arhivă, am depistat dovezi ale manifestațiilor extremiste în județ, ale Ligii Apărării Național Creștine și ale Mișcării Legionare, dar și rapoarte bogate ale autorităților statului despre acțiunile acestora. Dosare întregi conțin date și informații despre organizarea în județ a legionarilor, denumirile și numărul cuiburilor, nume ale liderilor acestora.

În privința activității electorale, în lipsa presei locale, fondurile București, Ialomița și Călărași din depozitele CNSAS ne prezintă aspecte din campaniile electorale, rezultate generale sau din unele localități, ale majorității formațiunilor înscrise în cursa electorală. De multe ori, aceste informații sunt confirmate de dovezile rare, ce-i drept, descoperite în arhivele locale de la Slobozia și Călărași.

Studierea fondurilor deținute de Arhivele Naționale Istorice Centrale ne-a prilejuit evaluarea celor mai importante aspecte ale campaniilor electorale și alegerilor generale desfășurate în Ialomița, între anii 1919-1937. Fondurile Ministerului Justiției – Comisia Electorală Centrală și ale Direcției Generale a Poliției au scos la iveală știri prețioase despre derularea procesului electoral în județ referitoare la: rezultate, numărul alegătorilor, nereguli

săvârșite în timpul campaniei electorale, candidați etc. Dintre fondurile personale, doar cel al lui Ion Mihalache conține unele informații despre activitatea Partidului Țărănesc din Ialomița care ne-au ajutat să prezentăm cât mai obiectiv evoluția acestuia pe plan local. Arhiva fostului Partid Comunist Român ne-a oferit, de asemenea, câteva informații lapidare despre activitatea reprezentanților ideologiei de extremă stânga în Ialomița, în baza cărora am prezentat și evoluția acestei formațiuni.

În ceea ce privește structurile județene ale Arhivelor Naționale din Slobozia și Călărași, în urma studierii fondurilor Prefecturii, Preturilor, Legiunii de Jandarmi, ale poliției unor orașe, am descoperit dovezi importante ale implicării autorităților locale în evoluția grupărilor politice din Ialomița, dar și în „pregătirea și aranjarea” campaniilor electorale. Tipic perioadei interbelice, și nu numai, autoritățile locale erau aservite guvernului și luptau pentru acesta în campaniile electorale. Nu puține sunt cazurile când liderii opoziției locale au înfierat autoritățile cu privire la acțiunile de ajutorare a guvernului în alegeri. De asemenea, sursele enumerate anterior mai prezintă informații legate de organizarea procesului electoral de către autoritățile locale, dar și unele afișe din campaniile electorale, foarte sugestive care descriu situația din epoca, la nivelul județului.

Consultarea colecțiilor aflate în depozitele Bibliotecii Naționale a României ne-a ajutat să ne formăm o imagine de ansamblu asupra rolului unor lideri politici din județ, în cadrul structurilor naționale ale partidului. Aici facem referire la Fondul Saint Georges care conține informații despre activitatea și evoluția Partidului Național Liberal, atât la nivel central, cât și în teritoriu.

În final, la sala de studiu a Bibliotecii Academiei Române, am putut consulta toată presa ialomițeană și națională interbelică, atât cea a organizațiilor politice locale, cât și cea neînregimentată politic. Presa este un izvor important în reconstituirea unor momente din trecutul partidelor politice. Lipsa informațiilor din sursele arhivistice face din publicațiile vremii o sursă importantă care trebuie studiată cu atenție, iar acolo unde există și altă știre, acestea trebuie confruntate și analizate, pentru a oferi judecăți de valoare corecte. Majoritatea grupărilor politice din Ialomița au avut, o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp, gazete locale prin care țineau legătura cu partizanii politici din teritoriu. Informațiile oferite de publicațiile locale, multe dintre ele de care am și ținut cont, sunt confirmate de studiul arhivelor, fapt ce le face veridice. În lipsa presei locale, acțiunile și manifestațiile organizațiilor politice ialomițene, le-am găsit prezentate în ziarele naționale ale partidelor politice. Cele mai importante aspecte relevate, atât de presa locală, cât și de cea națională,

sunt legate de constituirea unor organizații, ținerea unor ședințe organizatorice, disensiuni între fruntașii locali, fapte care ne-au ajutat să prezentăm cât mai obiectiv viața politică locală.

Datele ce **delimitează temporal cercetarea**, respectiv anii 1918 și 1937, le-am ales pe următoarele considerente: 1918 este un an de referință în istoria României prin transformările aduse de Marea Unire. Tot în 1918 a fost adoptat și votul universal, perceput ca o democratizare a vieții politice, deoarece acum marea majoritate a cetățenilor își puteau exprima opinia prin vot. Prin introducerea sufragiului universal viața politică s-a dinamizat, au dispărut partide tradiționale (Conservatoare), dar au și apărut o serie de noi partide. În anul 1918 avem și primele informații de reactivare a vieții politice în Ialomița, prin drumul făcut de avocatul Vasile Rosețeanu din Călărași de pe front la Iași, pentru a se înscrie personal în Liga Poporului. La sfârșitul anului 1918, învățătorul Gheorghe Vlădescu-Albești din Lehliu participă la înființarea Partidului Țărănesc, la București. După aceste evenimente importante, cei doi fruntași, vor contribui la înființarea pe plan local, a primelor organizații a Partidului Poporului și ale Partidului Țărănesc. Anul 1937 încheie perioada regimului democratic din România, prin consecințele pe care le-au generat ultimele alegeri generale organizate în baza unei legi electorale, rezultate din voința reprezentanților nației și nu din ambiția unei persoane. Eșecul partidelor politice în lupta cu Regele Carol al II – lea, a adus la conducerea țării un guvern fără susținere parlamentară, din voința Suveranului, acesta fiind ultimul pas în instaurarea unui regim monarhic autoritar. Nemaifiind organizate alegeri parlamentare, organizațiile locale ale partidelor politice au intrat într-o perioadă de inactivitate.

Alegerea temei prezintă **importanță** prin faptul că evidențiază activitatea politică din județul Ialomița în cadrul evoluției României interbelice. Tema prezintă interes și datorită faptului că în zilele noastre viața politică a căpătat o importanță foarte mare. Toate sectoarele vieții publice sunt legate de factorul politic, fenomen ce poate fi observat și în perioada interbelică. Finalizarea cercetării acestei teme va contribui la cunoașterea unor evenimente inedite din trecutul comunității ialomițene care, într-o anumită măsură, au contribuit la evoluția vieții politice românești.

Motivația alegerii temei de cercetare „*Viața politică ialomițeană între anii (1918-1937) din perspectiva activității organizațiilor partidelor politice și a alegerilor parlamentare*”, implică și aspecte de natură sentimentală. Ialomițean din naștere m-am întrebat de multe ori: „oare de ce nu există așa de multe lucrări despre trecutul acestei zone care « ascunde multă istorie », cum frumos se exprima marele istoric Nicolae Iorga în cadrul unei vizite efectuate la Călărași în anul 1932?”. Un alt motiv este legat de meseria de profesor pe care o practic cu mare drag. Mi s-a întâmplat de nenumărate ori să fiu întrebat de elevii

pasionați de cunoașterea trecutului județului „domn' profesor dar la noi în județ nu au existat partidele politice despre care învățăm în lecție?”. Bineînțeles că le răspundeam afirmativ, explicându-le că până la momentul actual nu există publicată o monografie a vieții politice locale.

Alt impuls mi l-a dat cunoașterea biografiei lui Aurelian Bentoiu. C.A.P - ul din localitatea natală, Făcăeni, își avea sediul într-un conac boieresc care fusese confiscat de la Aurelian Bentoiu, avocat și mare moșier. Acesta a fost un membru marcant al Partidului Național Liberal Ialomița, în fruntea căruia s-a aflat pentru multă vreme și deputat de Ialomița în Parlamentul României. A deținut funcțiile de Subsecretar de Stat în Ministerele Justiției și Internelor, dar și pe cea de Ministru al Justiției (noiembrie 1939 – iunie 1940), toate în guverne prezidate de Gheorghe Tătărăscu. Cred că sunt suficiente motivele pentru a porni o cercetare amănunțită despre viața politică și socială ialomițeană și a oferi o imagine a desfășurării activității partidelor politice în județ.

Teza este structurată pe trei capitole, fiecare având importanța sa în tratarea temei de cercetare. Fiecare capitol este împărțit în subcapitole care, la rândul lor, sunt divizate după anumite criterii bine determinate.

Capitolul I. Considerații privind viața politică în România interbelică(1918-1937)

Prezintă succint și analizează evoluția principalelor partide politice, alegerile parlamentare având rol introductiv în cadrul demersului nostru științific și face trecerea de la cadrul general la cel local.

Evoluția statului român în perioada interbelică a fost strâns legată de activitatea partidelor politice. Realizarea Marii Uniri a adus după sine adoptarea unor noi reforme inovatoare – agrară și electorală – care au dinamizat activitatea formațiunilor politice românești. Prin adoptarea celor două legi menționate mai sus, numărul partidelor și grupărilor politice a crescut considerabil, fapt ce a avut ca urmare înăsprirea luptei din cadrul campaniilor electorale.

Țelul fiecărei formațiuni politice era să ajungă la conducerea țării. Prin legislația adoptată în perioada interbelică, accesarea partidelor și a alianțelor la guvernare era legitimată de câștigarea alegerilor parlamentare. Exceptând alegerile organizate în luna decembrie 1937, de fiecare dată a biruit partidul aflat la guvernare care a beneficiat de sprijinul instituțiilor statului. Majoritatea confruntărilor electorale interbelice au avut loc între Partidul Național Liberal și Partidul Național Țărănesc care au condus succesiv România.

Capitolul II. Evoluția organizațiilor partidelor politice în județul Ialomița

Este cel mai însemnat și mai cuprinzător al lucrării. În cadrul acestuia, am analizat evoluția vieții politice în județul Ialomița. Ca și în celelalte județe ale țării și în județul Ialomița a existat o viață politică activă. Majoritatea formațiunilor politice naționale au avut organizații în județul Ialomița care, la fiecare alegeri, își trimiteau reprezentanții în Parlamentul României.

Pentru a înțelege evoluția activității organizațiilor politice ialomițene interbelice, prin introducerea subcapitolului „*Începuturile vieții politice în Ialomița*”, am făcut o scurtă trecere în revistă a grupărilor politice existente în județ în perioada de dinaintea Primului Război Mondial. Evoluția „cluburilor politice” existente în Ialomița înainte de anul 1918, am tratat-o succint, în ordine cronologică, prezentând momentul înființării acestora și unele momente însemnate din activitățile lor, la nivelul conducerii sau al județului. De asemenea, pentru a face trecerea la partea din lucrare cu alegerile parlamentare, am adus în atenție și câteva nuanțe ale desemnării parlamentarilor, organizate după vechile legiuri electorale.

Activitatea politică în Ialomița înainte de anul 1914 a fost una normală, fără acțiuni de amploare. Partidele politice înființate în România și-au constituit cluburi sau comitete și în județ. Pe parcursul evoluției lor, aceste prime structuri s-au transformat în organizații solide, capabile să ducă lupte electorale.

Viața politică ialomițeană, de la întemeierea primelor organizații politice și până la Primul Război Mondial a reprezentat punctul de plecare al unei noi etape de dezvoltare socială, economică și politică în perioada interbelică a județului.

Subcapitolul „*Organizațiile locale ale partidelor politice democratice(1918-1937)*”, l-am denumit așa pentru a diferenția formațiunile politice în funcție de ideologia adoptată. Când am spus „partide democratice”, ne-am gândit la elementele programatice ale acestora și modul lor de acțiune politică și electorală, unul normal, fără a încălca legiurile statului.

În această parte a tezei, am analizat evoluția activității organizațiilor politice din județ dintre anii 1918-1937. Pentru a oferi o privire clară și obiectivă în evoluția grupărilor politice locale, am început cu prezentarea organizației județene care se afla în orașul Călărași și am continuat în baza informațiilor descoperite în urma stadiului de cercetare, cu activitățile desfășurate de comitetele locale din teritoriu. Ne-am ocupat de evoluția celor deja existente, și am continuat cu cele înființate după anul 1918, având în vedere: momentul înființării; aspecte ale organizării; membrii Comitetului de Conducere; prezentarea activității interne a organizațiilor din județ; manifestațiile din campaniile electorale; personalități marcante care

au contribuit la menținerea unei activități politice intense în Ialomița; momentul încetării activității etc. Expunerea acestora am realizat-o în ordine cronologică, după criteriile menționate mai sus.

Pe lângă organizațiile politice deja existente în județ – Partidul Național Liberal, Partidul Conservator Progresist și Partidul Conservator Democrat -, după anul 1918, majoritatea formațiunilor constituite la nivel național au avut partizani politici în Ialomița. Astfel, spectrul politic ialomițean interbelic s-a diversificat prin apariția organizațiilor județene ale Partidului Poporului, Partidului Țărănesc, Partidul Național Român, Partidului Național Țărănesc, dar și a sciziunilor unor membri din rândurile acestora, cum au fost: Partidul Țărănesc Dr. Nicolae Lupu, Partidul Național Liberal – Gheorghe Brătianu, Partidul Național Agrar, Partidul Țărănesc Radical.

Partidul Național Liberal a fost cea mai importantă formațiune prezentă în viața politică ialomițeană în perioada interbelică, atât ca număr de membri, dar și ca fruntași de seamă din județ. În noile condiții create de Primul Război Mondial, organizația liberalilor ialomițeni s-a adaptat schimbărilor produse de adoptarea noi legi electorale și a celei agrare, reorganizându-se, fapt confirmat de cele 60 de organizații comunale existente în județ, în anul 1920. Au câștigat majoritatea confruntărilor electorale, fapt pentru care, fruntașul local, Aurelian Benteoiu a deținut importante demnități în Guvernul României Mari.

Evoluția partidelor conservatoare în județul Ialomița, în primii ani după Primul Război Mondial a fost identică cu cea a formațiunii de la nivel național. Adoptarea reformelor electorală și agrară a grăbit încetarea acestor două partide care au susținut apărarea marii proprietăți funciare.

Activitatea Ligii Poporului, transformată în Partidul Poporului în județul Ialomița a cunoscut o evoluție fluctuantă, determinată de condițiile social – politice existente atât la nivel național cât și în zonă. A fost primul partid politic din cele înființate după Primul Război Mondial care și-a constituit organizație în județ. La înființarea sa, datorită aureolei Generalului Averescu, ialomițenii au aderat entuziasmați la noua formațiune, pentru că aici vedea singura lor șansă de rezolvare a problemelor lor stringente – împrăștierea și extinderea dreptului de vot, fapt pentru care i-au votat în număr foarte mare la alegerile parlamentare din anii 1920 și 1926 când reprezentanții Partidului Poporului au obținut toate mandatele de parlamentari ai județului.

După anul 1918, adepții țăranismului din Ialomița s-au unit în jurul avocatului Nicolae Ioan și a unui grup de învățători în frunte cu Gheorghe Vlădescu-Albești, punând bazele Organizației Județene a Partidului Țărănesc. Evoluția țăranismului în Ialomița a fost marcată de

conflictul pentru deținerea șefiei partidului dintre cei doi frunțași amintiți mai sus, luptă soldată cu excluderea lui Nicolae Ioan din Organizație.

În evoluția Organizației Județene a Partidului Național Țărănesc distingem două perioade: prima între anii 1927-1933, destul de intens marcată de problemele apărute în timpul fuziunii, de sciziunile din organizație, dar și de activitatea parlamentarilor și a lui Ion Răducanu în Executiv, iar cea de-a doua determinată de anii 1934-1938, când activitatea formațiunii a fost mai „discretă”, în așteptarea unei chemări la guvernare de către Suveran, fapt ce nu s-a întâmplat datorită conjuncturii din România anilor de la sfârșitul perioadei interbelice.

Primii ani de activitate ai Organizației Partidului Țărănesc Dr. Nicolae Lupu, în Ialomița, au fost neînsemnați, nefiind amintită o organizație stabilă, cu un comitet de conducere. De la sfârșitul anului 1929, avocatul Nicolae Ioan, *„întemeietor și conducător al țăranismului din Ialomița de la 1919 și până la 1924”*, s-a ocupat de reconstrucția partidului. Din anul 1930 s-a trecut la organizarea formațiunii în localitățile județului Ialomița

Organizația județeană a Partidului Național Liberal – Gheorghe Brătianu a contribuit la diversificarea vieții politice locale. Dacă la început s-a constituit prin aderarea unor liberali locali excluși din formațiune, pe parcurs, în rândurile sale au intrat și membri marcanți ai liberalilor duciști, cel mai important fiind chiar conducătorul acestora din urmă. Prin trecerea lui Constantin Banu de la „vechii liberali” la cei conduși de Gheorghe Brătianu, activitatea organizației județene georgiste s-a dinamizat. Trebuie menționat faptul că, în momentul când i-a părăsit pe duciști, nu a produs o dizidență în rândul acestora din urmă, fiind singurul care a ales să plece.

Constituirea Partidului Național Agrar în aprilie 1932 de către Octavian Goga a găsit aderenți și între ialomițeni. Încă de la primele acțiuni ale lui Octavian Goga de a prelua șefia Partidului Poporului, Ioan F. Buricescu, conducătorul organizației județene s-a situat de partea poetului. În momentul constituirii noii formațiuni la nivel național, Ioan F. Buricescu a părăsit pe averescanii locali, primind sarcina de a organiza Partidul Național Agrar în Ialomița. Însă, la scurt timp acesta a părăsit formațiunea condusă de Octavian Goga, șefia acesteia fiind preluată de Dr. Gheorghe Banu.

Frunțașii nemulțumiți ai național țăraniiștilor ialomițeni au părăsit formațiunea și au pus bazele Organizației Județene a Partidului Țărănesc Radical. I s-au alăturat lui Grigore Iunian doar elemente nemulțumite de situația ce o aveau în partid după moartea lui Mihail Gr. Cantacuzino, și ne referim aici la Alexandru Nițescu și Nicolae Țopescu care l-au urmat pe

acesta în toate acțiunile politice, dar aceștia nu au reușit să închege o structură solidă pe plan local.

Slaba organizare a țărâniștilor radicali ialomițeni s-a datorat în mare măsură lipsei frunțașilor locali potenți financiar. Resursa umană, frunțașii locali nu au fost oameni cu priză la alegători, în afară de frunțașii județeni, puțini la număr, și câțiva învățători din centrul județului, cadrele partidului din Ialomița nu ne sunt cunoscute, ceea ce ne face să concluzionăm că erau slab reprezentați în teritoriu.

Din evoluția Organizației Județene a Partidului Țărănesc Radical, reținem un aspect pe care nu îl regăsim la celelalte formațiuni politice prezente în Ialomița în perioada interbelică și anume acela legat de conducerea formațiunii. De la înființare și până la dispariția sa, în conducerea organizației județene găsim aceleași trei persoane: Petre V. Haneș – președinte, Alexandru Nițescu – vicepreședinte și Nicolae Țopescu – secretar.

Un alt subcapitol al lucrării l-am denumit „**Reprezentanți locali ai curentului de stânga**”, în cadrul căruia am încercat să realizăm o prezentare a acestui curent, în arealul geografic al județului Ialomița. Lipsa manifestațiilor importante în teritoriu ale adeptilor politicii de stânga, dar și a informațiilor din sursele arhivistice, a avut ca rezultat prezentarea succintă a unor activități desfășurate de socialiști și comuniști în Ialomița, la începutul perioadei interbelice. Activitatea slabă a stângii în județ a fost cauzată de lipsa unor întreprinderi muncitorești mari, pe plan local, dar și a măsurilor luate de autorități la nivel național împotriva acțiunilor antisociale desfășurate de aceștia.

O altă parte a capitolului al doilea am dedicat-o „**Evoluției extremismului de dreapta**” în Ialomița, între cele două războaie mondiale. Curentul de extremă dreapta a fost bine reprezentat în zonă în a doua jumătate a perioadei interbelice.

Extremismul de dreapta a fost prezent în județul Ialomița după anul 1930, dar nu a cunoscut manifestări violente. Organizația locală a Ligii Apărării Național Creștine a luat ființă la începutul anului 1933 în orașul Călărași, liderul local al mișcării a fost Nicolae Cristofir, directorul ziarului „Biruința”, în paginile căreia a expus ideile cuziste. Dezinteresul ialomițenilor pentru extremism a fost confirmat prin numărul mic de voturi atribuit formațiunii la alegerile parlamentare din anii 1932 și 1933. În baza celor expuse mai sus, afirmăm că Liga Apărării Național Creștine a fost organizată în Ialomița ca o simplă filială în orașul reședință de județ, Călărași. Cei câțiva membri și simpatizanți locali, probabil erau uniți în jurul lui Nicolae Cristofir prin intermediu ziarului condus de acesta, „Biruința”.

Situația grea a locuitorilor județului, în special a celor din mediul rural, promisiunile neonorate din campaniile electorale, consecințele mării crize economice asupra nivelului de

trau au făcut posibilă apariția mișcărilor de extremă dreapta în Ialomița, în al doilea deceniu interbelic. Legionarii și-au constituit o organizație solidă, având cuiburi în majoritatea localităților, fapt ce a dus la alegerea unui reprezentant al Mișcării în Parlament, la alegerile desfășurate în decembrie 1937.

Activitatea Partidului Național Creștin în județul Ialomița, după înființarea sa, s-a desfășurat în jurul Dr. Gheorghe Banu și a grupului de membri din fostul Partid Național Agrar, manifestații ale foștilor membri ai Ligii Apărării Național Creștine neexistând. Este de remarcat numărul mare de preoți care existau în Comitetul Județean, acest fapt datorându-se în cea mai mare parte sintagmei „Creștin” cuprinsă în titulatura formațiunii, dar și a interesului pentru culturalizarea ialomițenilor a liderului Organizației Județene, Dr. Gheorghe Banu, prin înființare Societății „Înainte”.

Un alt aspect al evoluției Partidului Național Creștin din Ialomița l-a constituit apariția în paginile ziarului local a articolelor cu tentă rasistă. Aceste articole erau, în fapt, „traducerea” punctelor programatice ale partidului.

Activitatea organizațiilor partidelor politice din județul Ialomița între anii 1918-1937, a fost dinamică și asemănătoare cu cea de la nivel național. Majoritatea formațiunilor politice care au activat la nivel național au avut organizații în județ, în fruntea cărora s-au aflat lideri politici cunoscuți pe plan național, alături de care au stat intelectualii locali. Cele mai însemnate organizații locale erau cele ale Partidului Național Liberal și Partidului Național Țărănesc, formațiuni care au atras de partea lor majoritatea fruntașilor localităților ialomițene. Scopul organizațiilor politice locale era de a atrage cât mai mulți membri și simpatizanți în vederea câștigării confruntărilor electorale.

Capitolul III. Campanii electorale și alegeri parlamentare în județul Ialomița (1919 – 1937)

Este, de asemenea, important în finalizarea demersului nostru științific, deoarece continuă evoluția organizațiilor partidelor politice pe plan local, prezentând manifestațiile acestora în cadrul luptei electorale pentru obținerea mandatelor în Corpurile Legiuitoare ale țării. Numărul mare de formațiuni politice prezente în Ialomița în perioada interbelică au dat un caracter dinamic desfășurării campaniilor electorale, dar au și consemnat „surprize” la finalizarea procesului electoral, prin voturile obținute de unele formațiuni, aflate în opoziție, ale căror activități au fost obstrucționate de autorități.

Pentru înțelegerea desfășurării procesului electoral am considerat necesar să introducem primul subcapitol **„Scurtă privire asupra prevederilor legislației electorale românești din perioada interbelică”**. În evoluția vieții politice românești după Primul Război Mondial, un rol foarte important l-a avut legislația electorală. Renunțarea la sistemul votului cenșitar în favoarea celui universal a influențat semnificativ activitatea partidelor politice și, implicit, activitatea parlamentară. Pentru a da un nou sens evoluției României din punct de vedere electoral, au fost adoptate două legi electorale (prima în noiembrie 1918, iar cea de-a doua în martie, 1926), prin intermediul cărora s-a asigurat baza juridică a desfășurării vieții parlamentare românești interbelice. Noile măsuri legislative în domeniul electoral au avut urmări asupra evoluției formațiunilor politice, în special asupra celor conservatoare care și-au încetat existența în primii ani ai perioadei interbelice.

Subiectul propriu-zis al ultimului capitol este atins în subcapitolele **„Primele alegeri generale (1919-1922)”** și **„Alegerile parlamentare organizate în perioada 1926-1937”**. Împărțirea celor două subcapitole în perioade distincte am făcut-o ținând cont de prevederile legale după care s-au desfășurat alegerile parlamentare. Primele trei scrutinuri au fost organizate în anii 1919, 1920 și 1922, în conformitate cu legea electorală din noiembrie 1918 care s-a aplicat diferențiat la nivelul României, pe provincii istorice.

Ultimul subcapitol prezintă alegerile generale organizate între anii 1926 și 1937 după legea electorală adoptată de guvernul liberal, în martie 1926. Noua reglementare legislativă în domeniul electoral a avut ca rezultat dinamizarea activității partidelor politice în timpul desfășurării campaniilor electorale. Miza și condițiile sociale, economice și politice fiind altele, am considerat că este necesar să tratăm această perioadă separat, într-un subcapitol distinct.

Un alt aspect al vieții politice interbelice, strâns legat de evoluția partidelor politice, l-au reprezentat confruntările electorale pentru obținerea puterii. Pe plan local, majoritatea organizațiilor au depus liste de candidați pentru desemnarea reprezentanților județului Ialomița în Parlament, dar de fiecare dată mandatele au fost obținute de principalele partide fie că au concurat singure, fie în alianță cu alte formațiuni. Cei mai mulți reprezentanți în forul legislativ al țării i-a avut Organizația Județeană a Partidului Național Liberal. Deputați și senatori de Ialomița au mai avut, în ordinea numărului de mandate obținute: Partidul Național Țărănesc, Partidul Poporului, Partidul Țărănesc, iar câte un mandat, Partidul Național Agrar, Partidul Național Liberal – Gheorghe I. Brătianu, Partidul Național Creștin și Mișcarea Legionară.

Campaniile electorale s-au desfășurat tipic perioadei interbelice prin: întruniri cu alegătorii; împrăștierea de afișe și manifeste electorale; atacuri împotriva adversarilor în presa locală; implicarea autorităților în favoarea candidaților partidului guvernamental, arestarea membrilor și simpatizanților opoziției etc.

Concluzii

Evoluția vieții politice ialomițene interbelice s-a circumscris celei naționale. Ca în toate județele țării și în județul Ialomița a existat o intensă activitate a organizațiilor partidelor politice. Primii ani ai perioadei dintre cele două conflagrații mondiale au fost dominați de liberalii din județ, pentru ca, după anul 1926, fruntașii locali ai Partidului Național Țărănesc să fie adversari redutabili ai primilor în luptele politice pe plan local. Pe lângă aceste două formațiuni, în Ialomița au mai desfășurat o activitate intensă în perioada 1918-1937, au mai activat organizații ale Partidului Poporului, Partidului Țărănesc și Partidul Național Român, în urma fuziunii cărora a rezultat Partidul Național Țărănesc.

Efectul imediat al legii electorale a fost de disoluție a Partidelor Conservatoare și de întărire a liberalilor. La începutul perioadei interbelice, organizația ialomițeană a Partidului Național Liberal a rămas tributară structurii antebelice care în scurt timp s-a dovedit învechită. Pe fondul constituirii partidelor noi, mare parte a fruntașilor satelor s-au îndreptat către aceștia, consolidându-le poziția în zonă. Militarii ialomițeni, participanți la Prima Conflagrație Mondială, fără a fi prezentată categoria socio-profesională din care făceau parte, bănuim că erau intelectuali puțini, iar grosul îl formau țăranii. Aceștia s-au alăturat Generalului Averescu, iar mare parte a preoților și învățătorilor ialomițeni au aderat la programul politic al lui Ion Mihalache.

Celălalt aspect al vieții politice locale, cel legat de lupta pentru obținerea puterii s-a desfășurat cu intensitate și în Ialomița, ca de altfel în majoritatea zonelor țării. Lărgirea categoriei cetățenilor cu drept de vot, a dinamizat activitatea partidelor politice în județ prin dispariția sau absorbirea unora de către altele, dar și constituirea celor noi, cu o mare susținere în rândul electorilor, a dat alt sens confruntării politice față de perioada antebelică când se luptau doar trei formațiuni politice.

Perioadele de campanie electorală au influențat și evoluția organizațiilor locale ale partidelor politice existente în Ialomița. Stabilirea candidaților pe listele electorale a creat

disensiuni în rândul fruntașilor politici locali care adoptau două poziții: fie acceptau decizia și rămâneau în organizație, fie se înscriau în alt partid pe listele căruia candidau.

Activitatea organizațiilor partidelor politice din Ialomița și participarea acestora la campaniile electorale organizate în perioada interbelică reprezintă o etapă importantă în evoluția comunității locale, circumscrisă celei naționale. Prin desemnarea unor reprezentanți în Parlamentul țării, alegătorii ialomițeni au contribuit și ei la derularea vieții politice românești din perioada interbelică.

Bibliografie

I. IZVOARE

I.1. INEDITE:

Arhivele Naționale Istorice Centrale București:

- *Fond Direcția Generală a Poliției, vol. I, (1903-1936);*
- *Fond General Alexandru Averescu;*
- *Fond Ion Mihalache, vol. I (1884-1947);*
- *Fond Mihail Berceanu(1723-1948);*
- *Fond Ministerul Justiției – Comisia Electorală Centrală(1919-1939);*
- *Fond nr. 7, Arhiva Centrală a Institutului de Istorie a Partidului Comunist de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român;*
- Colecția Personalități din domeniile juridic, militar, științific, social ș.a., *Fond Bontoiu Aurelian.*

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor fostei Securități București:

- *Fond Documentar București;*
- *Fond Documentar Călărași;*
- *Fond Documentar Ialomița;*

Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Ialomița:

- *Fond Legiunea de Jandarmi Ialomița(1918-1944);*
- *Fond Prefectura județului Ialomița vol. I (1873 -1936);vol. II(1937-1951);*
- *Fond Pretura Plășii Urziceni(1917-1950);*

Biroul Județean al Arhivelor Naționale Călărași:

- *Fond Poliția Călărași (1834-1952);*
- *Fond Pretura Plășii Călărași (1917 - 1950);*

Biblioteca Națională a României, Colecții Speciale, Arhiva Istorică:

- *Fondul Saint Georges;*

I.2. EDITATE:

I.2.1. Acte și documente:

*** *Dezbaterile Adunării Deputaților (1919-1924)*;

*** *Discurs la Afacerea Skoda, de Aurelian Benteoiu, deputat de Ialomița, raportor*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului „Imprimeria Centrală”, București, 1935.

*** *Discursului lui Mihail Gr. Cantacuzino, deputat de Ialomița, fost Ministru al Justiției, rostit în ședința Camerei din 19 iulie 1927, cu ocazia discuției asupra validării operațiunilor electorale din județul Ialomița*, Tipografia „Reforma Socială”, București, [1927]

*** *Ideologii și formațiuni de dreapta în România*. vol. III (5 ian 1931 – 7 iulie 1934). Coord. Ioan Scurtu, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului, București, 2002.

*** *Ideologii și formațiuni de dreapta în România*. vol. IV (7 iulie 1934 – 30 martie 1938). Coord. Ioan Scurtu, Institutul Național Pentru Studiul Totalitarismului, București, 2003.

*** *Lichidarea datoriilor agricole și apărarea ordinei în stat, de Aurelian Benteoiu, Deputat de Ialomița*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1934.

*** *Recensământul general al populației României din 1930*, vol. I, Editura Institutului Central de Statistică, București, 1930.

*** *Recensământul general al României din 1941*, Institutul Central de Statistică, București, 1941.

*** *Tezaur de documente ialomițene (1392-1944)*, vol. I, Ediție de M. Cotenescu și Al. Vlădăreanu, Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, 1991.

I.2.2. Presa:

- Presa centrală:

- „Aurora”, București, 1922-1934;
- „Buna Vestire”, București, 1937;
- „Dreptatea”, București, 1927-1937;
- „Epoca”, București, 1932;
- „Îndreptarea”, București, 1919-1932;
- „Mișcarea”, Iași, 1930-1938;
- „Mișcarea Liberală”, București, 1930;
- „Monitorul Oficial al României”, București, 1919-1938;
- „Năzuința”, București, 1890-1895;
- „Patria”, București, 1922-1926;

- „Pământ Strămoșesc”, București, 1933;
 - „Steagul”, București, 1919-1922;
 - „Țara”, București, 1908;
 - „Țara Noastră”, București, 1932-1938;
 - „Viitorul”, București, 1918-1938;
- Presa locală:
 - „Aurora Ialomițeană”, Călărași, 1933;
 - „Bărăganul”, Călărași, 1892;
 - „Biruința”, Călărași; Râmnicu-Vâlcea, 1931-1939;
 - „Borcea”, Călărași, 1891-1892;
 - „Curierul”, Călărași, 1931-1935;
 - „Deșteptarea Ialomiței”, Călărași, București, 1919-1920;
 - „Drapelul Țăranului”, Călărași, 1923-1925;
 - „Dunărea”, Călărași, 1908-1911;
 - „Fierul Roșu”, Fetești, 1932-1933;
 - „Frontul Românesc din Ialomița”, Călărași, 1935; 1937;
 - „Gazeta Ialomiței”, Călărași, 1895-1916; 1932;
 - „Glasul Bărăganului”, Albești, Călărași, 1933-1947;
 - „Glasul Partidului Țărănesc din Ialomița”, Călărași, 1919;
 - „Glasul Poporului”, Călărași, 1920-1923;
 - „Ialomița Noastră”, Călărași, 1932-1933; Fetești, 1935-1938;
 - „Ialomița Nouă”, Călărași, 1919-1920;
 - „Ialomițeanul”, Călărași, 1888-1895;
 - „Liberalul”, Călărași, 1925;
 - „Liberalul Ialomițean”, Călărași, 1931-1932;
 - „Liga Poporului Ialomițean”, Călărași, 1919-1936;
 - „Lupta”, Călărași, 1919;
 - „Mișcarea Noastră”, Călărași, 1930;
 - „Monitorul județului Ialomița”, Călărași, 1924-1928;
 - „Opoziția Unită”, Călărași, 1926;
 - „Pământul”, Călărași, 1932-1938;
 - „Sirena”, Călărași, 1935-1937;
 - „Tineretul”, Călărași, 1935;

- „Tribuna”, Călărași, 1928-1932;
- „Țăranul”, Călărași, 1920-1925; 1932-1937;
- „Voința Ialomiței”, Călărași, 1931-1937;
- „Vocea Ialomiței”, Călărași, 1932;

II. INSTRUMENTE DE LUCRU:

Berindei, Dan, *Caracterul și tipologia lucrărilor științifice de istorie și structura lor*. În: „Studii și articole de istorie”, nr. 19, 1972, p. 73-78.

Eco, Umberto, *Cum se face o teză de licență. Disciplinele umaniste*, Editura Pontica, Constanța, 2000.

*** *Enciclopedia partidelor politice din România 1859-2003*, Editura Meronia, București, 2003.

*** *Enciclopedia României, Volumul II - Țara Românească*, Ediție Anastatică, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010.

Murgescu, Mirela-Luminița, Câlția, Simion, coord., *Exerciții întru cunoaștere: societate și mentalități în noi abordări istoriografice*, Editura Do MinoR, Iași, 2003

Vidotto, Vittorio, *Ghid pentru studiul istoriei contemporane*, trad. Radu Gâdei, Editura BIC ALL, București, 2007.

III. LUCRĂRI GENERALE:

*** *Albumul ilustrat al Partidului Național Liberal. Portrete și biografii*, [editat și colecționat de Vasile C. Metaxa, publicist], Tipografia „Gutenberg, Joseph Gobl”, București, [1914], [nenumărat].

*** *Anuarul Partidului Poporului pe anul 1925*, Tipografia „Cartea de Aur”, București, 1925.

*** *Cultură politică și comportament electoral în România în perioada democrației parlamentare (1866-1937) – între specificul național și modelele europene*, Volum de studii editat de Sorin Radu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2006.

*** *Deputații noștri. Biografii și portrete (1895-1899)*, Editura Librăriei „Carol Muller”, București, 1896.

*** *Istoria Parlamentului și a vieții parlamentare în România până la 1918*, Coord. Paraschiva Căncea, Mircea Iosa și Apostol Stan, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983.

*** *Istoria Partidului Național Liberal*, coord. Gheorghe Cliveti și alții, Editura BIC ALL, București, 2000.

*** *Istoria României*, Autori: Bărbulescu, Mihai; Deletant, Dennis; Hitchins, Keith; Papacostea, Șerban; Teodor, Pompiliu. Editura Corint, București, 2002.

- *** *Istoria Sloboziilor și a Sloboziei*. Slobozia, Editura Star Tipp, 1996.
- *** *Elite parlamentare si dinamică electorală în România 1919-1937*, coord. Florin Müller, Editura Universității din București, București, 2009.
- *** *Monografia municipiului Urziceni*, [f.e.], Slobozia, 1996.
- *** *Partidul Conservator Democrat. Istoricul constituirii lui*. [f.e.], București, 1908.
- *** *Tratatul de Istoria României. România reîntregită*. vol. VIII. (1918-1940). Coord. Ioan Scurtu, Editura Enciclopedică, București, 2003.
- Agrișoroaiei, Ion. *România interbelică*. Vol. I. Cuvânt înainte de: Platon, Gheorghe. București, Ed. Universității "Al. I. Cuza", 2001.
- Argetoianu, Constantin, *Memorii. Pentru cei de mâine, amintiri din vremea celor de ieri*, Volumul al VI – lea, Partea a VI – a (1919-1922), ediție și prefață de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1996.
- Bentoiu, Aurelian, *Zări și zodii. Poezii din închisoare*, Ediție îngrijită de Pascal și Marta Bentoiu, Editura Fundația Academia Civică, București, 2001.
- Bitoleanu, Ion, *Din istoria României moderne 1922-1926*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- Boboc, Daniel-Valeriu, *De la vot cenșitar la vot universal – scurte considerații*. În: „Opțiuni istoriografice”, vol. VIII, nr. 1, 2007, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2007.
- Budrigă, Vasile, *Sistemul electoral din România în anii 1918-1940*, Editura Planeta, București, 1991.
- Bulei, Ion, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, Editura Politică, București, 1987.
- Buzatu, Gheorghe, Ciucanu, Corneliu, Sandache, Cristian, *Radiografia dreptei românești(1927-1941)*, Editura FF PRESS, București, 1996.
- Buzu, Vitalie, *Județul Ialomița în Epoca Unirii*. În: „Helis”, An IX, nr. 8(100), august 2011.
- Chistol, Aurelian, *Considerații privind reîntregirea liberală din ianuarie 1938*. În: Paradigmele istoriei. Discurs. Metodă. Permanențe. Omagiu Profesorului Gheorghe Buzatu, vol. I, coord. Stela Cheptea, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2009.
- Idem. *Partidul Național Liberal – de la reîntregire la „noul regim”(10 ianuarie – 10 februarie 1938)*. În: Iluzii, teamă, trădare și terorism internațional=1940. Omagiu Profesorului Ioan Scurtu, vol. I, coord. Gheorghe Buzatu și alții, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010.
- Idem. *România în anii guvernării liberale Gheorghe Tătărescu(1934-1937)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2007.

- Ciorbea, Valentin, *Evoluția Dobrogei între anii 1918-1944*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2005.
- Codreanu, Corneliu-Zelea, *Circulări și manifeste, 1927-1941*, Ediția a II – a, Editura Mișcării Legionare, [f.l.], 1941.
- Idem. *Cărticica Șefului de Cuib*, București, Tipografia „C.S.m.c.”, 1940.
- Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Ediția a III – a, revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002.
- Dan, Sorin - Irinel, *Instituțiile politice moderne ale României. Înființarea și organizarea Partidului Național Liberal*. În: Ipostaze ale modernizării în Vechiul Regat, vol. 5, sub îngrijirea lui Ion Bulei și Alin Ciupală, Editura Universității din București, 2009.
- David, Aurel, *Întoarcere în timp. Monografia presei Ialomiței și Călărașului*, Casa Editorială Freamățul, Călărași, 1998.
- Dogan, Mattei, *Dansul electoral în România interbelică*. În: „Revista de Cercetări Sociale”, An II, nr. 4, 1995.
- Dumitrașcu, Gheorghe. *Locul Partidului Țărănist Radical – Grigore Iunian în istoria României(1932-1940)*, Editura Sfera, București, 2000.
- Enescu, Constantin, *Semnificația alegerilor din decembrie 1937 în evoluția politică a neamului românesc*. În: „Sociologie Românească”, An II, nr. 11-12, noiembrie-decembrie 1937, p. 515-535.
- Florescu, Gh. I., *Partidele politice în alegerile parlamentare din 1919*. În: „Anuarul Institutului de Istorie <<A.D. Xenopol>>”, Iași, nr. IX, 1972, p. 313-332.
- Florescu, Mihail, *Alegerile parlamentare în lumina cifrelor și faptelor(1918-1937)*, Editura Partidului Comunist Român, [București], 1946.
- Grigorescu, Ștefan, *Notițe istorice ialomițene*, Editura Pro Transilvania, București, 2009.
- Heinen, Armin, *Legiunea „Arhanghelului Mihail”: o contribuție la problema fascismului internațional*, trad. Cornelia și Delia Eșanu, Ediția a II – a, Editura Humanitas, București, 2006.
- Hitchins, Keith, *România 1866-1947*, Ediția a II - a, trad. George G. Potra și Delia Răzdolescu, Editura Humanitas, 1999.
- Iorga Mihai ș.a., *Fetești – monografie*, Slobozia, Editura STAR TIPP, 2003.
- Iosa, Mircea, Lungu, Traian, *Viața politică în România(1899-1910)*, Editura Politică, București, 1977.
- Isar, Nicolae, *Istoria modernă a românilor 1774/1784-1918*, Editura Universitară, București, 2006.

Ivan, Marcel, *Evoluția partidelor noastre politice în cifre și grafice(1919-1932). Studiu comparat al rezultatelor oficiale de alegeri pentru Camera Deputaților din anii 1919-1932*, Editura Krafft & Drotleff, Sibiu, 1933.

Mamina, Ion, Scurtu, Ioan, *Guverne și guvernanți, vol. II (1916-1938)*, Casa de Editură, Presă și Impresariat „Silex”, București, 1996.

Man, Ion, *Monografia comunei Ion Roată – județul Ialomița*, Ediția a 2 – a, revăzută și adăugită, Editura Helis, Slobozia, 2012.

Marțian C. Lucan, *Octavian Goga: omul politic*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2010.

Mădescu, Alexandru, *Conflict politic și ideologic în campania electorală din 1931*. În: Elite parlamentare și dinamica electorală în România 1919-1937, coord. Florin Müller, Editura Universității din București, București, 2009.

Micu, Cornel, *Centre și periferie în procesele electorale românești. Studiu de caz – județul Brăila, 1919–1922*. În: Elite parlamentare și dinamică electorală în România 1919-1937, coord. Florin Müller, Editura Universității București, București, 2009.

Mihai, Florin – Răzvan, *Alegerile generale din mai 1926*. În: Elite parlamentare și dinamică electorală în România 1919-1937, coord. Florin Müller, Editura Universității din București, București, 2009.

Idem. *Alegerile generale din mai 1927(sic!)*. În: Elite parlamentare și dinamică electorală în România 1919-1937, coord. Florin Müller, Editura Universității din București, București, 2009.

Idem. *Alegerile generale din 12 decembrie 1928*, În: Elite parlamentare și dinamică electorală în România 1919-1937, coord. Florin Müller, Editura Universității din București, București, 2009.

Müller, Florin, *Alegerile parlamentare din decembrie 1937, un test al democrației românești*. În: Hegemoniile trecutului. Evoluții românești și europene. Profesorul Ion Chiper la 70 de ani, coord. Mioara Anton, Florin Anghel, Cosmin Popa, Editura Curtea Veche, București, 2006.

Mureșan, Maria, *Ion Răducanu: opera și viața*, Editura Academiei de Studii Economice, București, 2005.

Mușat, Mircea, Ardeleanu, Ion, *România după Marea Unire. Vol. II, Partea II(1933-1940)*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988.

Nedelcu, Florea. *Contradicții și reorientări în evoluția Partidului Național Liberal(1930-1931)*. În: „Revista de Istorie”, tom 29, nr. 12, 1976.

Ornea, Zigu, *Anii treizeci: extrema dreaptă românească*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995.

Otu, Petre, *Mareșalul Alexandru Averescu. Militarul, omul politic, legenda*. Ediția a II-a, Editura Militară, București, 2009.

Popa, Traian, *Din istoria Partidului Național Liberal*, volumul al II – lea, Editura Pelican, Giurgiu, 2004.

Preda, Cristian, *România postcomunistă și România interbelică*, Editura Meridiane, București, 2002.

Radu, Sorin, Lucian, Robu, *Două lumi, două sisteme – alegerile parlamentare din 1914 și 1937. Studiu comparativ* În: Cultură politică și comportament electoral în România în perioada democrației parlamentare(1866-1937) – între specificul național și modelele europene, Volum de studii editat de Sorin Radu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Sibiu, 2006.

Radu, Sorin, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare(1919-1937)*, Institutul European, Iași, 2004.

Idem. *Cenzura presei în timpul alegerilor parlamentare și locale în România anilor 1919 – 1937*, în „Transilvania”, serie nouă, an XXXII (CVII), nr. 3/2003, Sibiu, p. 71-73.

Saizu, Ion, Eșanu, Leon, *Momente din istoria regimului electoral din România(1922-1928)*, în „Anale de Istorie”, An XVI, nr. 3/1970, p. 84-94.

Sandache, Cristian, *Îngerii căzuți: o istorie a Extremei Drepte din România*, Editura Corint, București, 2010.

Scurtu, Ioan, Buzatu, Gheorghe, *Istoria Românilor în secolul XX(1918-1948)*, Editura Paideea, București, 1999.

Scurtu Ioan, coord., *Structuri politice în Europa Centrală și de Sud-Est(1918-2001)*, volumul II, *România*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2003.

Scurtu, Ioan. *Istoria Partidului Național Țărănesc*, Editura Enciclopedică, București, 1994.

Idem. *Istoria Partidului Țărănesc(1918-1926)*, Editura Enciclopedică, București, 2002.

Idem. *Iuliu Maniu. Activitatea politică*, Editura Enciclopedică, București, 1995.

Idem. *Întemeierea și activitatea Partidului Țărănesc – Dr. Nicolae Lupu(1927-1934)*. În: „Revista de Istorie”, tom 29, nr. 5, 1976, p. 697-711.

Idem. *Lupta partidelor politice în alegerile parlamentare din 1937*. În: „Revista de Istorie”, tom 20, nr. 1, 1967, p. 145-162.

Tănăsescu, Florin, *Parlamentul și viața parlamentară din România(1930-1940)*, Editura Lumina Lex, București, 2000.

Teodorescu, Ion, *Alegerile din 7 iulie pentru Camera Deputaților – studiu statistic*. În: „Buletinul Statistic al României”, nr. 3, iulie-septembrie 1927, p. 1-17.

Idem. *Alegerile din 7 iulie pentru Camera Deputaților – studiu statistic*. În: „Buletinul Statistic al României”, nr. 3, iulie-septembrie 1927, p. 3-19.

Tudor, Constantin, *Istoria orașului Călărași*, Ediția a II a revăzută și adăugită, Editura Agora, Călărași, 2008.

Țiripan, Nicolae, coord., *Municipiul Călărași. Monografie*, Ediția a III a revăzută și adăugită, Pitești, Editura Pământul, 2010.

Veiga, Francisco, *Istoria Gărzii de Fier 1919-1941. Mistica ultranaționalismului*, trad. Marian Ștefănescu, Editura Humanitas, București, 1993.

Vlădoyanu Alexandru, *Albumul Conservator Democrat*, Imprimeria de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1910.

IV. LUCRĂRI SPECIALE:

*** *Administrația județului Ialomița în anul 1919 – Expunere*, Tipografia „Constantin I. Șeicărescu”, Călărași, 1919.

*** *Partidul Conservator „Vlad Țepeș”. Organizația județului Ialomița. Cum vrem să ajutăm plugărima*. f.e., [București], 1936.

Gheorghe, Valentin, *Alegerile parlamentare din anul 1919 în județul Ialomița*. În: „Colegium Mediense II. Comunicări Științifice”, vol. XI, Editura Sfântul Ierarh Nicolae Brăila, Mediaș, 2012, p. 146-151.

Idem. *Activitatea Mișcării Legionare din orașul Slobozia până la instaurarea monarhiei autoritate carliste*. În: „Helis”, An XI, nr. 2(118), februarie 2013, p. 20-21.

Lascu, Stoica. *Activitatea organizațiilor din Călărași ale partidelor politice(până la primul război mondial)*, În: Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos. Vol. V-VI, Călărași, 1988-1989, p. 235-257.

Idem. *Din viața partidelor ialomițene în perioada interbelică – limbajul ca expresie al disputelor politice*, În: Ialomița III. Studii și comunicări de istorie, arheologie și etnografie, Slobozia, Tipografia TIGRIS COM SRL, 2000, p. 225 – 240.

Petrescu, Nicolae, *The 1926 local elections in Călărași*. În: „Muzeul Național”, nr. 19, 2007, p. 235-243.

Vlad, Emilia, *Pregătirea politică a electoratului ialomițean în perioada interbelică* În: Ialomița. Studii și cercetări de arheologie, istorie, etnografie și muzeografie, vol. IV, Editura STAR TIPP, Slobozia, 2003 – 2004, p. 445 – 452.

V. SURSE WEB

www.dictionardesinonime.ro

www.dexonline.ro

www.digitool.d.c.bmms.ro

www.romaniainterbelica.ro

www.miscarea.net